VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Katedra podnikového a evropského práva

Hlavní specializace: Podnikání a právo

Vývoj kolektivního vyjednávání v NHL, vznik a analýza kolektivní smlouvy z roku 2012/13

Bakalářská práce

Vypracoval: Jiří Mach

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ing. Radek Neděla

Rok: 2014

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vývoj kolektivního vyjednávání v NHL, vznik a analýza kolektivní smlouvy z roku 2012/13“ vypracoval samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v seznamu literatury.

V Praze dne 30. května 2014

……

Podpis

Poděkování:

Tímto bych rád poděkoval všem lidem, kteří mi byli nápomocni při vypracovávání mé bakalářské práce. Zejména bych chtěl poděkovat panu Mgr. Ing. Radku Nedělovi za odborné vedení. Mé díky patří také rodině, kamarádům, přítelkyni a všem ostatním, kteří mě při práci pomáhali a podporovali.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá vývojem kolektivního vyjednávání v NHL. Představuje organizační strukturu NHL i odborů, zastupujících hráče. Dále popisuje kolektivní spory z historie, jejich příčiny a důsledky. Pokud je to možné analyzuje stav ligy po dobu trvání kolektivních smluv a jejich vliv na fungování ligy. Mezi hlavní cíle patří představení nové kolektivní smlouvy z roku 2012/13 a průběhu vyjednávání. Dále odhaluje způsob fungování důležitých mechanismů, jež mají přímý vliv na průběh sezóny.

Klíčová slova: Kolektivní vyjednávání, kolektivní smlouva, odbory, NHL, NHLPA, výluka, platový strop

Abstract

This bachelor thesis deals with the development of collective bargaining in NHL. It presents organizational structure of both the league and labor union, which represents the players. It also describes previous labor unrests from history, its causes and effects. When possible, this thesis analyses the state of the league while collective bargaining agreements are in effect and their influence on running the league itself. Among the main goals are introduction of new collective bargaining agreement from year 2012/13 and course of negotiations. Next it reveals functionality of certain mechanism, which has effect on the course of season.

Key words: Collective bargaining, collective bargaining agreement, labor union, NHL, NHLPA, lockout, salary cap

Obsah

Obsah 5
Seznam zkratek a vysvětlivky 7
Úvod 8
1 Představení ligy 10
1.1 Herní formát ligy 10
1.2 Struktura vedení 11
1.2.1 Board of Governors 11
1.2.2 Komisař 11
1.3 Ranná historie 13
1.3.1 Vznik 13
1.3.2 Stávka roku 1924 14
2 Hráčská odborová organizace NHLPA 15
2.1 Organizační struktura 15
2.2 Vývoj hokejových odborů při NHL do roku 1992 16
2.3 Stávka roku 1992 18
3 Představení minulých výluk 21
3.1 Výluka v roce 1994/95 21
3.2 Výluka v roce 2004/05 23
3.2.1 Platový strop a další důsledky vyjednané smlouvy z roku 2005 26
4 Kolektivní smlouva z roku 2012/13 28
4.1 Vysvětlení klíčových pojmů fungování nové kolektivní smlouvy v NHL 28
4.1.1 Draft, výběry v Draftu, Draftová loterie 29
4.1.2 Hráčské kontrakty 30
Nováčkovský kontrakt 30
Standardní hráčský kontrakt 31
4.1.3 Trh s hráči 32
Volný hráč bez omezení 32
Volný hráč s omezením 32
Hráčské výměny a salary retainment 33
Volný trh s hráči 34
4.1.4 Platový strop a Hockey Related Revenues 34

Hockey Related Revenues ... 34
Cap hit ... 35
4.1.5 Escrow ... 35
4.1.6 Dělení příjmů ... 36
4.2 Pozadí kolektivního vyjednávání o nové smlouvě ... 37
4.3 Průběh vyjednávání a výluka sezony 2012-13 ... 39
4.3.1 Právní nátlak ... 40
4.3.2 Výsledky jednání ... 41
Závěr ... 43
Seznam odborné literatury ... 45
Knižní zdroje ... 45
Odborné články ... 45
Internetové zdroje ... 45
Seznam tabulek ... 48
Seznam příloh ... 49
Přílohy ... 50

Seznam zkratek a vysvětlivky

CBA	Kolektivní smlouva (anglicky Collective Bargaining Agreement)
ETC	Nováčkovský kontrakt (anglicky Entry Level Contract)
FBI	Federální úřad pro vyšetřování (anglicky Federal Bureau of Investigations)
FMS	Federální prostřednická a smírčí služba (anglicky Federal Mediation Service
HRR	Příjmy z hokejových aktivit (anglicky Hockey Related Revenue)
NBC	Americká celonárodní televize (anglicky National Broadcasting Company)
NHA	Národní hokejová asociace (anglicky National Hockey Association)
NHL	Národní hokejová liga (anglicky National Hockey League)
NHLPA	Hráčská asociace při Národní hokejové lize (National Hockey League Players'association)
RFA	Volný hráč s omezením (anglicky Restricted Free Agent)
SPC	Standartní hráčský kontrakt (anglicky Standart Player Contract)
Stanley Cup	Pohár pro mistra ligy
UFA	Volný hráč bez omezení (anglicky Unrestricted Free Agent)

Úvod

V dnešním světě, který nabízí nespočet stimulací, se stalo zábavou sledovat profesionální sporty. V České republice je bezesporu jedním z nejpopulárnějších sportů lední hokej. Avšak ten se hraje nejen v ČR, ale také v zámoří, konkrétně v USA a Kanadě. Zde je na nejvyšší úrovni organizován Národní hokejovou ligou. V zámoří sice hokej není nejpopulárnějším sportem co se podílu sledovanosti týče, avšak stále si drží místo ve špičce. Velký potencionální trh společně s atraktivitou upraveného ledního hokeje dokáže přitáhnout velké množství fanoušků a s nimi i peníze. Ovšem na tyto peníze si dělá nárok jak organizace, která zajišťuje provoz, tak i hráči, kteří hrají samotné zápasy. Spory ohledně dělení těchto peněz se v minulosti staly příčinou již mnoha pracovně právních neshod.

Nejnovější konflikt zpozdil začátek sezóny 2012/13 a vynutil si dlouhá jednání ohledně kritických ekonomických i provozních záležitostí. Jakožto fanoušek hokeje jsem byl nucen místo sledování zápasů kontrolovat vývoj kolektivního vyjednávání. Rozhodl jsem se tedy v mé bakalářské práci tyto poznatky zužitkovat a rozšířit si obzory o fungování mé oblíbené ligy. Mezi stanovené cíle patří analýza důsledků již proběhlých pracovních konfliktů a také osvětlení příčin, řešení a vlivů na průběh fungování soutěže.

Pro pochopení faktorů, které vedly ke vzniku již třetí výluky, je třeba znát okolnosti vyjednávání. Proto se v první kapitole věnuji představení řídící a organizační struktury ligy společně s alespoň povrchním přehledem o průběhu sezóny. Následující kapitola je věnována naopak odborové organizaci, která vystupuje jako protistrana při vyjednáváních. Jedná se o hráčské odbory NHLPA. Zároveň uvádím první zaznamenané pracovně právní konflikty.

Neúplné nebo chybné řešení předchozích problémů, zadělává na problémy nové. Proto v další kapitole osvětluji průběh minulých výluk. Zabývám se příčinami, které vedly k pozastavení sezón a uvádím způsoby řešení. Vzhledem k dostupnosti relevantních dat je možno poukázat na faktory vedoucí k dalším výlukám.

V poslední kapitole se věnuji již konkrétně kolektivní smlouvě a procesu, který byl zapotřebí k jejímu dosažení. Společně s představením klíčových pojmů

této kolektivní smlouvy, uvádím také průběh vyjednávání společně s právními úkony, jež byly podniknuty během jednání. Neméně důležité jsou i samotné faktory vedoucí k poslední výluce, jež jsou také představeny. Následně se snažím o vyvození důsledků pro fungování ligy z nově ustanovených pravidel a mechanismů.

1 Představení ligy

NHL je nevčleněná nezisková asociace,[1] která organizuje profesionální lední hokej na nejvyšší úrovni v Severní Americe. Momentálně se sestává ze 30 klubů, 7 v Kanadě a 23 ve Spojených státech.

1.1 Herní formát ligy

Kluby jsou rozděleny ne na základě státní příslušnosti, ale geografické blízkosti. V sezóně 2013/2014 proběhlo poslední přerozdělení konferencí. Liga se pokoušela toto rozdělení zavést ještě v předchozí sezóně, ale tento návrh se setkal s odporem hráčských odborů. Následující rok, po uzavření nové kolektivní smlouvy, přerozdělení prošlo. Liga se stále dělí na Východní a Západní konferenci, kde každá konference obsahuje dvě divize, avšak počty týmu nejsou identické. Západní konference, kde jsou vzdálenosti mezi týmy větší, obsahuje dvě divize po sedmi týmech, zatímco ve Východní konferenci jsou dvě divize po 8mi klubech. Týmy během základní části sezóny odehrají každý po 82 zápasech, 41 v domácí aréně a 41 venku. Tři nejlepší týmy z divize se na konci sezóny automaticky kvalifikují pro boje o pohár, Poslední dvě místa tzv. Wild card se doplňují podle konečného zisku bodů. Tým s nejvyšším počtem bodů v rámci konference (vítěz jedné z divizí) se utká s posledním 8. mužstvem. Vítěz druhé divize hraje se 7. týmem. Zbylé 2 zápasy probíhají uvnitř divizí. Ve druhém kole na sebe narazí vítěz divizní série a lepší ze série mezi nejlepším týmem dané divize a jednou z divokých karet. V druhé divizi je průběh stejný. Ve finále konference se tak střetnou vítězové o pohár šampiona konference a hlavně o postup do finále Stanley Cupu. Ve finálové sérii se poprvé střetnou týmy z opačných konferencí a svedou spolu sérii na čtyři vítězné zápasy o titul mistra ligy a Stanleyův pohár.

[1] Ústava NHL. Dostupné z: http://www.bizofhockey.com/docs/NHLConsitution.pdf

1.2 Struktura vedení

Pokud chceme analyzovat kolektivní spory současné i minulé, musíme nejprve pochopit principy fungování tohoto vyjednávání. Základem je poznat osoby a organizační struktury, které spolu vedou rozhovory. Dále budeme zkoumat jejich zájmy , cíle a v neposlední řadě také prostředky, jakými na své cíle dosáhli. Začněme tedy představením personální agendy Ligy.

1.2.1 Board of Governors

Nejvyšším řídícím orgánem je Board of Governors, tedy rada guvernérů. Své zástupce v této řídící organizační složce má každý tým, jenž jmenuje svého guvernéra, zpravidla to bývá majitel týmu, který tak může dobře prosazovat své zájmy. Guvernér dále jmenuje své dva zástupce. Rada se pravidelně schází dvakrát ročně, a to v prosinci, zhruba v půlce sezóny, a v červnu po ukončení vyřazovacích soubojů. Mezi hlavní pravomoci Board of Governors patří projednávání a schvalování změn ve hře, formátu soutěže, výše platového stropu a prodeje a relokace samotných týmu. Další pravomocí je jmenování hlavního představitele výkonné moci ligy, což je ligový komisař.

1.2.2 Komisař

Liga ustanovuje ve svých stanovách v článku 4, sekce 6.1 pozici komisaře NHL: „Úřad komisaře, zvolení a doba úřadu; Liga zaměstná komisaře zvoleného Board of Governors. Komisař bude pracovat jako nejvyšší představitel exekutivy Ligy a jeho úkolem bude chránit integritu soutěže v ledním hokeji a udržení veřejné důvěry v Ligu. Doba trvání úřadu a odměny za služby budou určeny Board of Governors.[2]“

Současným komisařem je Gary Bettman, jež byl jmenován v roce 1993 a jímž také tato pozice vznikla. V minulosti, od vzniku ligy v roce 1917 až do roku 1993, byl představitelem nejvyšší výkonné moci prezident Ligy. NHL, po vzoru ostatních amerických lig, v roce 1993 zřídila institut komisaře.

[2] Ústava NHL. Dostupné z: http://www.bizofhockey.com/docs/NHLConsitution.pdf

Komisař je nejdůležitějším představitelem ligy, jelikož on je ústřední postavou vyjednávání veškerých pracovně-právních podmínek, což především znamená vedení rozhovorů o podobě kolektivních smluv. Mezi další jeho pravomoci a oblasti působnosti patří celkové řízení obchodních a administrativních záležitostí, koordinace případného jednání mezi kluby v případě neshod, výklad pravidel Ligy. Má také hlavní slovo ohledně finančních otázek, plánování sezóny, disciplinárních a personálních záležitostí. Může uzavírat sponzorství, má právo vést jednání při prodeji ligových práv. Může zřizovat výbory a zároveň každému z těchto výborů předsedat. Cílem komisaře je také představení a prosazování komplexní strategie, do které patří expanze, udržovaní a případně relokace hokejových týmů, plánování a realizace velkých akcí, jako jsou třeba zápasy pod širým nebem. Nejdůležitějším úkolem komisaře z pohledu mé bakalářské práce je předcházení pracovně-právním sporům a jejich řešení.

Gary Bettman se v pozici komisaře opravdu činil. Za jeho stále trvajícího působení od roku 1993 se počet klubů rozrostl z 24 na 30, zejména na jih Spojených států v rámci popularizace a rozvoje sportu v Americe, zároveň proběhlo přesídlení pěti frančíz.[3] Byl také ústřední postavou tří výluk, dokázal sjednat několik více či méně úspěšných smluv týkajících se prodeje televizních práv.[4] O podrobnostech těchto událostí se dozvíme více v dalších kapitolách. Tomuto člověku nelze upřít jeho vize, kterou dlouhodobě prosazuje a také prokazatelné zlepšení ekonomické situace ligy.[5]

3 SANDOMIR, RICHARD. Gary Bettman Becomes N.H.L.'s Lightning Rod. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/1994/10/01/sports/hockey-gary-bettman-becomes-nhl-s-lightning-rod.html

4 SANDOMIR, RICHARD. Cable Company's Ambition for a Network Proves a Salvation for the N.H.L. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2005/08/19/sports/hockey/19sandomir.html?_r=2&scp=4&sq=NHL+on+ABC&st=nyt&oref=slogin&.

5 WHY THE NHL LOCKOUT WON'T CANCEL THE 2012-2013 SEASON. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z : http://nhlnumbers.com/2012/10/1/why-the-nhl-lockout-wont-cancel-the-2012-2013-season

1.3 Ranná historie

Od svého vzniku se NHL stala mnohamilionovou platformou, která přitahuje miliony diváků nejen v Severní Americe, ale i jinde po celém světě. Lidé mohli zhlédnout jak exhibiční, tak regulérní utkání, kromě USA a Kanady také v Evropě a to dokonce i v Praze. Hra se modernizovala, pracovní spory jsou nyní zažehnány a liga velmi dobře prosperuje. Ne vždy tomu tak však bylo a v následujících kapitolách přiblížím vznik a formování ligy v jejím raném období.

1.3.1 Vznik

Současná podoba ligy je dána dlouhým a komplikovaným vývojem, který se datuje až od roku 1917. V tomto roce se rozpadla NHA (National Hockey Association), jejíž vnitřní neshody a následně spor s majitelem jednoho z týmu Eddiem Livingstonem (Toronto Blueshirts) znemožnili fungování NHA. Rozpor se vedl ohledně hráčských práv, které si nárokoval jak Livingstone, tak jiné kluby. Po neúspěšném navržení Livingstonova klubu k prodeji shledali zbývající vlastníci, že absence právního jednání pod platnou ústavou NHA si žádá jiné řešení.[6] Na základě těchto sporů založily čtyři hokejové kluby National Hockey League jako náhradní ligu pro následující ročník. Avšak NHL fungovat nepřestala, na rozdíl od NHA, která byla pozastavena v roce 1918 a následně v roce 1920 zrušena. NHL si od svého předchůdce mnoho vypůjčila, jako příklad můžeme uvést ústavu ligy, pravidla hry nebo specificky rozdělený herní rozpis sezóny.[7]

Během 20 let 19. století čelila NHL konkurenci ze strany dvou dalších velkých soutěží. Jednalo se o Pacific Coast Hockey Association (PCHA) a Western Canada Hockey League (WCHL).[8] Kvůli převisu poptávky po hráčích

---

[6] HOLZMAN, Morey a Joseph NIEFORTH. *Deceptions and doublecross: how the NHL conquered hockey*. Tonawanda, NY: Dundurn Press, c2002, 392 p. ISBN 15-500-2413-

[7] NHL dropped the puck 91 years ago. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nhl.com/ice/news.htm?id=398815

[8] SANDOR, Steven. *The battle of Alberta: a century of hockey's greatest rivalry*. Victoria [B.C.]: Heritage House Pub, 2005. ISBN 18-949-7401-8.

ledního hokeje, která vznikla díky souběžnosti těchto tří lig, začaly platy hokejistů dosahovat úrovně největších hvězd baseballové ligy.[9]

1.3.2 Stávka roku 1924

V roce 1924 je datována první stávka v NHL. Nejedná se však o celoligovou stávku, ale týká se jen jednoho mužstva. Tým Hamilton Tigers, který měl být ve finančních potížích, ve skutečnosti dobře profitoval díky umístění klubu na vrcholu ligy a příjmů z poplatků, které platily týmy, jež se k lize roku 1924 připojily. Hráči se dožadovali bonusů za play-off ve výši 200 kanadských dolarů. Argumentem, který byl hráči předkládán, a tedy první důvod pro stávku v NHL, bylo zvýšení počtu utkání v základní i nadstavbové části sezóny. Ostatní týmy tuto skutečnost zohlednily bonusy a zvýšením platů. Vedení týmu Hamilton Tiger ale hráčům vstříc nevyšlo a vedení ligy vyhrožovalo hráčům suspendacemi, pokutami a žalobou za škody pokud nebudou hrát. Hráči ovšem neustoupili, a tak byli tajemníkem ligy Frankem Calderem suspendováni. Mnoho hokejistů poté vyjádřilo nechuť dále pracovat pro tým a to byl také jeden z důvodu, proč byl klub následujícího roku prodán do New Yorku za 75 000 dolarů. Dozvuky této akce se podepsaly na zvýšení platů některých, převážné špičkových, hráčů týmu, ale také na vynucené omluvě pro ligu, která hráče jinak nenechala hrát.[10]

[9] NHL dropped the puck 91 years ago. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nhl.com/ice/news.htm?id=398815

[10] Hockey History: The First NHL Strike. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://proicehockey.about.com/od/history/a/billy_burch.htm

2 Hráčská odborová organizace NHLPA

NHLPA neboli National Hockey League Players Association je odborová organizace sloužící jako výhradní zástupce hráčů při kolektivních vyjednáních s jejich zaměstnavatelem, NHL. Sdružuje všechny hráče, kteří mají platný kontrakt s jedním ze 30 klubů NHL, a zastupuje je při jednání o pracovních podmínkách, změnách pravidel hry, spravuje hráčské licenční práva a pomáhá hráčům najít uplatnění po konci kariéry. Její sídlo je v kanadské provincii Ontario, v městě Torontu.

2.1 Organizační struktura

Jak NHL, tak i její odborová organizace má vlastní propracovanou organizační strukturu. V jejím čele stojí výkonný ředitel, od roku 2010 je to Donald Fehr, jehož úkolem je převážné operační management. V případě samotného kolektivního vyjednávání je pověřen předkládáním návrhů, jejich projednáváním a komunikací s jeho protějškem z Ligy, komisařem. Ačkoliv je výkonný ředitel mocnou postavou v hráčských odborech, faktická rozhodovací pravomoc leží v rukou samotných hráčů. Za ně rozhoduje výkonný výbor (Executive Board), sestávající se z 31 členů. Prvním členem, který ovšem nemá hlasovací právo, je výkonný ředitel a dále má každý tým ve výboru svého zvoleného zástupce. V rukou výboru spočívá řízení záležitostí NHLPA a schvalování návrhů. V případě důležitých rozhodnutí, jako je například schválení nové kolektivní smlouvy, probíhá referendum mezi všemi členy odborové organizace.

Při NHLPA také funguje soutěžní výbor (Competition committe), který je složen jak z hráčů a generálních manažerů týmu, kde obě strany mají stejný počet hlasů, tak také ze zástupců ligy a odborů, kteří mají dozorčí funkci nad tímto výborem. Ten se přímo zabývá projednáváním pravidel a přidružených záležitostí a přímo komunikuje s výkonnou radou NHL i výkonným výborem NHLPA.

2.2 Vývoj hokejových odborů při NHL do roku 1992

V dnešní době jsou hráčské odbory brány jako rovnocenný partner pro vyjednávání, avšak ke schválení většiny změn v organizaci sezóny, změn pravidel nebo účasti na mezinárodních turnajích je potřeba vzájemný souhlas jak ligy, tak odborů. Ve 20 letech 19. století majitelé klubů měli prakticky neomezenou kontrolu nad hráčovou kariérou. Pokud hráč podepsal kontrakt s týmem, mohl hrát celou svou kariéru pouze za něj, a tím pádem majitel klubu vlastnil výhradní práva a hráče mohl platit jen podle svého uvážení. Jedinou možností jak změnit působiště daného hráče bylo na základě rozhodnutí majitele klubu, který hráče dál prodal. Tento systém dovolovat majitelům klubů diktovat veškeré podmínky smlouvy – dobu kontraktu nebo výši peněžního plnění. Navíc byla NHL jediná profesionální hokejová liga v Severní Americe. Díky těmto podmínkám byl vyjednávací proces velmi jednostranný. Hráči také neměli informace o platech ostatních hráčů, jak ve svém týmu, tak o nikom z ligy, a to vlastníkům vyhovovalo. Hráči bylo pouze sděleno, kolik je za něj majitel ochotný zaplatit. Absence jakéhokoliv volného trhu, zastrašovací žaloby v případě sdělení výše platu a nekalé praktiky agentů zničily jakýkoliv vyjednávací prostor pro hráče. Tyto problémy fakticky ustaly až v druhé půlce 19. století, kdy v Americe začaly platit antimonopolní zákony, které zakázaly organizacím držet mzdy přehnaně nízko, a tak bránit rozvoji volného trhu. Způsob podepisování a nakládání s hráčskými právy byl shledán v rozporu s těmito zákony a uvolnil místo pro liberalizaci trhu s hráči.[11] Avšak až do roku 1992 měla liga ve vyjednávání navrch,a to díky nekalému fungování vedení NHLPA, jejichž podrobnosti budou odhaleny v pozdější části této kapitoly.

Od roku 1958 datujeme první pokus o kolektivní vyjednávání. V tomto roce založili 2 hráči NHLPA jako hráčskou odborovou organizaci a chtěli vést rozhovory s NHL ohledně hráčských důchodů. Liga odmítla spolupracovat na vypořádání benefitů a jasně se vyjádřila proti důchodům. Odbory tedy na NHL podali antimonopolní žalobu, která napadla monopolizaci hokejového trhu

[11] EDGE, Marc. Red line, blue line, bottom line: how push came to shove between the National Hockey League and its players. Vancouver, B.C.: New Star Books, 2004, xvi, 160 p. ISBN 15-542-0011-3.

počínající rokem 1926. Liga se bránila nekalými prostředky, například jednoho z zúčastněných hráčů vyměnila, vyprodukovala falešný kontrakt, a tím popudila samotné hráče, kteří měli možnost vyjádřit se k certifikaci odborů.[12] Navzdory těmto praktikám, postavila žaloba odbory do silné pozice a ty dokázaly v mimosoudním vyrovnání mnohé získat. Jako příklad uvedeme minimální mzdu, důchodové benefity, příspěvky na hospitalizaci a také možnost hráče zhodnotit, zda je schopen hrát po zranění.

Další temné období hráčských odborů nastává během sezóny 1966-67, ačkoliv se tak na první pohled nemuselo zdát. V tomto období dokázal jistý Alan Eagleson naverbovat veškeré hráče hrající NHL do reinkarnované NHLPA. Podařilo se mu to i přes počáteční strach hráčů na základě nepříliš úspěšného pokusu o začlenění do odborů v roce 1958. Samozřejmě se zpočátku setkal i s odporem majitelů klubů, avšak ti brzy zjistili to, co hráčům trvalo až do roku 1991. Eagleson totiž nedlouho poté, co dokázal sjednotil všechny hráče, začal prosazovat své osobní zájmy na úkor hráčů, i když to měl být právě on, kdo měl bojovat za jejich práva. Kolektivní vyjednávání mezi Ligou a odbory připomínalo dnešní ryze profesionální stav opravdu jen na oko. Zatímco odborářská asociace v profesionální lize baseballu šla cestou otevření volného trhu pro své hráče a gáží určenou střetem nabídky a poptávky, Eagleson se vůbec nesnažil zlepšovat pozice pro vyjednávání ani pracovní podmínky pro členy hokejových odborů. Praxe se tedy v této době vůbec nelišila od předchozích let, popsaných na začátku této kapitoly. Stav kolektivního vyjednávání mezi NHL a NHLPA byl tehdy popsán jako vysoce koluzivní.[13] Není se čemu divit, neustálá absence informací ohledně výše platů, vzájemná neochota měnit zaběhlé pořádky a přetrvávající mizerné platové ohodnocení se podepsaly na vzájemně vyjednaných podmínkách. Eagleson dokonce dovolil, aby měla NHL plnou kontrolu nad hráčskými penzijními úsporami a mohla těmito penězi disponovat. Sám ředitel NHLPA dokonce poskytoval velice podhodnocené půjčky svým přátelům z peněz odborů, jeho náklady na cesty nepodléhaly žádnému schvalování a šířily se fámy, že

[12] CRUISE, David a Alison GRIFFITHS. *Net worth: exploding the myths of pro hockey*. New York: Viking, 1991, 391 p. ISBN 06-708-3117-4.
[13]BENJAMIN M. SELEKMAN, By Benjamin M. Sylvia K. *Problems in labor relations*. 3d ed. New York: McGraw-Hill, 1964. ISBN 00-705-6083-8.

tuneloval mezinárodní hokejové akce ve svůj prospěch. První pokus o jeho odvolání v roce 1991 neprošel díky výkonnému výboru, který byl celý instalován samotným Eaglesonem. Nakonec však musel odstoupit kvůli právním potížím. Po počátečním vyšetřováním vedeném pouze investigativními novináři se do věci zapojily také oficiální složky, a to jmenovitě FBI a Královská kanadská jízdní policie. Eagleson byl obžalován z podvodu, vyděračství, obstrukce justice a zpronevěry. Nakonec byl roku 1998 odsouzen k vězení a pokutě.

První změna v kontraktuálním statusu quo však nastala ještě za Eaglesonovy éry a to v roce 1989. Právě tehdy proběhlo referendum mezi hráči o zveřejňování jejich platů. I přes veliký odpor tehdejšího výkonného ředitele referendum relativně bez problémů prošlo a tento úkon okamžitě přinesl změny při vyjednávání kontraktů. Agenti a hráči měli přístup k relevantním datům a mohli zjistit, kolik vydělávají hráči podobné úrovně. Důsledky větší informovanosti hráčů se projevily během pár sezón. Majitelé zjistili, jaké částky jsou nabízeny a vyžadovány od hráčů a byli nuceni se přizpůsobit. Po dvou letech od zveřejnění platů vzrostl počet hráčů pobírající přes milion dolarů z 2 na 16 a v dalším roce až na 33.[14] Manažeři klubů byli najednou nuceni bojovat o hráče, a tím zvedat své nabídky. A zde patrně můžeme pozorovat vznik problémů, které budou ústředním motivem kolektivního vyjednávání až do současnosti.

Rokem 1992 se začínají psát moderní dějiny NHLPA. Jako nástupce na místo výkonného ředitele je vybrán úředník zevnitř asociace, který se za doby předchozího vedení dokázal distancovat od nekalých praktik. Jakkoliv si majitelé klubů mysleli, že vše zůstane v zajetých kolejích, opak byl pravdou. Bob Goodenow začal okamžitě pracovat pro stranu hráčů.

2.3 Stávka roku 1992

První konflikt nového vedením v čele NHLPA a NHL přišel v roce 1992. Poté ,co byla většina sezóny odehrána bez platné kolektivní smlouvy, NHLPA se rozhodla před začátkem play-off zahájit rozhovory s ligou. Hlavními tématy bylo

[14] EDGE, Marc. *Red line, blue line, bottom line: how push came to shove between the National Hockey League and its players*. Vancouver, B.C.: New Star Books, 2004, xvi, 160 p. ISBN 15-542-0011-3.

fungování volného trhu hráčů, platové arbitráže, důchody a jako jeden největších názorových střetů se ukázal způsob rozdělení peněz z hráčských kartiček.[15] Po neúspěšných jednáních v průběhu sezony a několika odmítnutých návrhů, Goodenow navrhl stávku hráčů. Ta byla v referendu hráčů schválena v poměru hlasů 560:4 a 1. dubna započala tedy první hráči vyvolaná stávka. Období pro odborové rozepře bylo vybráno schválně k tomuto datu, jelikož končí základní část sezóny a začíná play-off. Hráčům jsou totiž peníze vypláceny v průběhu sezóny a v nadstavbové části hráči pobírají neporovnatelně menší bonusy. Nastává tedy období výhodné pro majitele klubů, jelikož ušetří na hráčích a zároveň vyberou větší peníze ze vstupného na základě větší atraktivity hokeje ve vyřazovacích soubojích. Bonusy za první kolo play-off činily 3.000 $ a za vítězství ve finále ligy poté až 25.000 $, zatímco majitelé dokázali utržit až 500.000 $ za jeden odehraný domácí zápas.[16] Poté, co byl odmítnut „finální" ligový návrh, sezóna vypadala ztracena. Do vyjednávání vstoupili zástupci Federální prostřednické a smírčí služby, kteří se snažili pomoci s dohodnutím podmínek, za kterých by se sezóna znovu rozběhla. Nakonec byla 10. dubna smluvena dohoda a sezona mohla pokračovat. Byla podepsána dvouletá kolektivní smlouva, retroaktivní do začátku ročníku, v níž bylo především dohodnuto, že hráči získají podíl z kartiček, bude ustanoven výbor zabývající se kompenzačními přestupy[17], zvýší se prémie za play-off, upraví se pravidla draftu a věková hranice pro nabytí statusu volného hráče se sníží na 30 let.

Po skončení této stávky bylo jasné, že koluzní stav kolektivního vyjednávání skončil. Odbory byly spokojeny s vývojem událostí a získaly na kredibilitě. Prezident NHL John Ziegler byl odvolán hlavně z důvodů napojení na Eaglesona. Nahradil ho nový prezident Gil Stein. Ten byl vzápětí opět nahrazen nám známým Garym Bettmanem, jež se stal prvním komisařem. Vzhledem

---

[15] LAPOINTE, JOE. HOCKEY; N.H.L. and Union Face Off. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://www.nytimes.com/1992/02/25/sports/hockey-nhl-and-union-face-off.html

[16] LAPOINTE, JOE. Hockey; Puck Stops Everywhere as Players Go on Strike. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/1992/04/02/sports/hockey-puck-stops-everywhere-as-players-go-on-strike.html

[17] Podepsání hráče, jehož práva vlastní jiný tým. V prvních kolektivních smlouvách nebylo pevně stanoveno odškodné za takové jednání, ke každému případu se proto přistupovalo individuálně. Zde vstupuje do hry komise a určí výši odškodné pro tým, jenž byl podepsáním oslaben.

k tomu, že kolektivní smlouva byla pouze dvouletá, hráči se obávali, že okamžitě po skončení nastane výluka a tvrdé vyjednávání o nové smlouvě. Poté, co byla sezóna roku 1993-94 odehrána bez platné kolektivní smlouvy, začátkem ročníku 1994-95 se tak skutečně stalo.

3 Představení minulých výluk

Předtím než započneme analyzovat výluku současnou, musíme pochopit příčinu vzniku výluk minulých, které jsou dobře zmapovány. Pochopení těchto problémů nám umožní lépe zanalyzovat současné problémy a pomůže pochopit motivy odborů a ligy. V minulosti se udály dvě výluky, jedna z nich měla dokonce za následek zrušení celé sezóny. Jak bude uvedeno, ne vždy to znamená ztráty pro všechny zúčastněné.

3.1 Výluka v roce 1994/95

Díky neúspěšném vyjednávání v průběhu sezóny 1993-94 a konci platnosti kolektivní smlouvy nastává opět vyjednávací krize mezi odbory a Ligou. Cílem majitelů týmů bylo především zavedení limitů pro nováčkovské kontrakty, jež byly vynuceny obrovskými uzavřenými kontrakty hráčů, kteří neodehráli jediný zápas. Dále usilovali o zavedení tzv. daně z luxusu, což by znamenalo, že týmy které by vynakládaly větší peníze na platy hráčů než byla stanové hranice, by za každý vyplacený dolar nad tuto hranici, platily od 100 % až do 200 % navíc.[18] Mezi další priority Ligy patřilo odstranění platové arbitráže, ne plně garantované kontrakty a možnosti vykoupit hráče ze smlouvy. Odborová organizace samozřejmě nemohla souhlasit se všemi těmito podmínkami, a protože Liga se domnívala, že je zapotřebí většího tlaku, rozhodla se v září zahájit výluku sezóny.

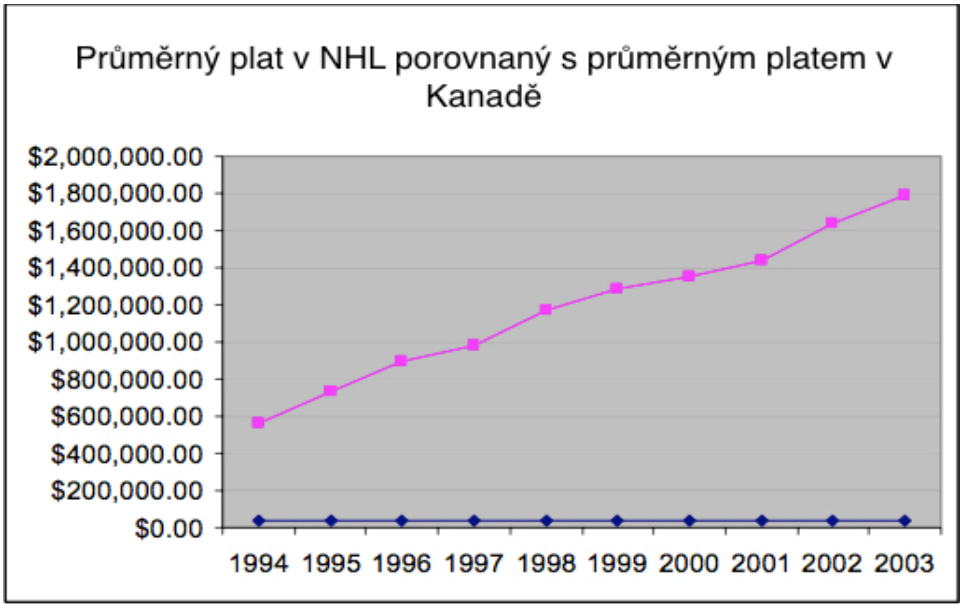
Jakmile výluka propukla, začala být i Liga pod tlakem, a to zejména od televizních stanic, které měly zájem na koupi vysílacích práv. Liga tehdy ustoupila od daně z luxusu, a tím pádem se de facto zavedení platového stropu odkládá. Dále přestala prosazovat platové arbitráže, avšak velice důležitým bodem se stalo platové omezení hráčů nováčků. Kompromisem byl tedy zaveden strop na platové ohodnocení těchto hráčů, a to ve výši 875 000 $, postupně rostoucí během trvání kolektivní smlouvy až na 1 075 000 $. Tento nováčkovský kontrakt měl platit 3 roky, hráč po dobu jeho trvání neměl právo na platovou arbitráž a volný pohyb jakožto volný hráč. Fakticky se ale mnoho nezměnilo,

[18] Pokud by tedy platily například 30 dolarů nad limit, odevzdávaly by dalších 30-60 $ do zvláštního fondu, který by se použil na sanaci prodělávajících klubů.

jelikož systém umožňoval kupit výkonností prémie a kontrakt mohl dosáhnout několikanásobku původní hodnoty. Volný trh hráčů zůstal fakticky nezměněn, byly zavedeny předem stanovené kompenzace za podepisování cizích hráčů ve formě výběrů v draftu[19]. Odbory si také dokázaly uchránit garantované kontrakty. Závazky, které vznikly uzavřením smlouvy, musely být ze strany majitelů dodrženy. Můžeme říct, že i přes počáteční nespokojenost s dohodnutými podmínkami, si odbory vyjednaly dobrou půdu pro postupné zvyšování hráčských platů v průběhu planosti kolektivní smlouvy. Bez platového stropu bylo na majitelích a generálních manažerech, aby efektivně vedli hospodářství klubu, což se ne vždy dařilo. Těch pár týmů, které byly ochotny utrácet, vyhnalo poptávku nahoru, a tím se postupně zvedaly platy. Díky tomu, že na trh každoročně dorazilo jenom pár hráčů bez omezení, kteří si mohli vybírat mezi nabídkami klubů, byly kluby nuceny o tyto hráče bojovat přeplácením. Tyto podmínky, obsažené v nové kolektivní smlouvě společně s ochotou za hráče utrácet platovými arbitrážemi a schopnými agenty, přinesly velké zvýšení platů v průběhu doby platnosti této kolektivní smlouvy. Následující tabulka ilustruje zvyšování průměrných platů od roku 1994 do roku 2003 v porovnání s průměrným platem v Kanadě. Zde dobře vidíme dopad podmínek vyjednaných v kolektivní smlouvě z roku 1994. Průměrný hráčský plat vzrostl o 219 %, což činí průměrný roční přírůstek kolem 12 %.

[19] Každoroční výběr mladých hráčů, popsán v dalších kapitolách

Tabulka 1

Zdroj: vlastní zpracování

Sezóna 1994-95 byla nakonec odehrána ve zkráceném formátu. Znamenalo to zredukování počtu zápasů z 84 na 48 a zápasy byly odehrány pouze v rámci konferencí. Dále bylo dohodnuto zkrácení následujících sezón pouze na 82 zápasů. Kolektivní smlouva byla uzavřena původně na 6 let, ovšem byla následně prodloužena na 8. V rámci této kolektivní smlouvy byla také vyjednána účast hráčů z NHL na olympiádě.

3.2 Výluka v roce 2004/05

S rostoucími platy, a tím pádem zvyšujícím se celkovým nákladem na provoz klubu spolu s právě končící kolektivní smlouvou bylo jasné, že další vyjednávání budou velmi tvrdá. Primárním bodem sporu bylo zavedení platového stropu, který by limitoval celkové klubové výdaje na hráčské platy. Liga si totiž nechala vypracovat audit[20], který měl prokázat, že mnoho klubů prodělává peníze. A zároveň primárním problémem těchto klubů měly být přílišné mzdové náklady. Podle tohoto interního auditu bylo ziskových pouze 11 z 30 týmů, zbytek byl ve ztrátě, která činila přes 272 milionů dolarů. Na vině měly být již zmíněné hráčské platy, jež dosahovaly 75 % veškerých nákladů. NHLPA s touto studií

[20] LEVITT JR., Arthur. NHL. *The Levitt Report*. New York, 2004. Dostupné z: http://www.nhl.com/nhlhq/cba/archive/levitt/levittreport.pdf

nesouhlasila, hlavním důvodem byla především nedůvěra k finančnímu účetnictví ligy, zaujatosti a také fakt, že odbory nebyly vůbec v souvislosti s touto studií kontaktovány. Nezávislá studie[21] však potvrdila ztrátovost byznysu, ne však v tak dramatických číslech. Poukázala však na fakt, že účetnictví jednotlivých týmu mohlo být falšováno. A to zejména tehdy, jestliže klub vlastnil i samotnou arénu, ve které se hokej hrál. V tomto případě totiž nemusel vykazovat velké příjmy z prodeje lístků a luxusních boxů a na druhé straně si mohl účtovat vysoké částky za pronájem a provoz haly.

I přes rozdílný pohled na faktické účetnictví ligy a týmů bylo zřejmé, že některé týmy byly ve velkých finančních problémech. Některé kluby, nové i ty s bohatou historií, dokonce prohlásily, že nebýt výluky, přestaly by hokejový klub provozovat.

Hráčské odbory i Liga vedené komisařem, zaujaly ze začátku velice silné vyjednávací pozice. Výkonný ředitel v čele odborů odmítl přijmout pevnou formu platového stropu. Ve své první propozici však navrhl daň z luxusu, sdílení příjmů mezi kluby, jednorázovou redukci veškerých hráčských platů ve výši 5% a změny v nováčkovských kontraktech. Liga návrh odmítla, stejně jako návrh následující, který měl být jen lehce pozměněn oproti prvnímu. NHL byla pevně rozhodnuta prosadit platový strop vázaný na ligové příjmy a nehodlala z tohoto požadavku ustoupit. Navrhovala platový strop ve výši 35 milionů dolarů a garantovaný podíl hráčů ve výši 50%. Avšak při nedůvěře v ligové účetnictví nemohly odbory tuto nabídku akceptovat. Brzdou rozhovorů se postupně stával i samotný výkonný ředitel NHLPA Bob Goodenow, jehož striktní odmítání platového stropu omezovalo prostor pro vyjednávání. Postupně docházelo k setkáním v menších kruzích, kterých se samotný Goodenow, ani Komisař Ligy neúčastnili. Odbory postupně navrhovaly redukci platů ve výši 24%, limity na bonusy při nováčkovských kontraktech a limitované možnosti pro platovou arbitráž. Liga nakonec navýšila návrh pro platový strop až na 42 milionů dolarů, hráčský podíl na 55% z příjmů a přiložila plán pro sdílení výnosu mezi kluby. Avšak právě na sdílení výnosu vyjednávání ztroskotalo a 16. února 2005 se stalo to, co

[21] BADENHAUSEN, Kurt. NHL Face-Off: Players Vs. Owners. *Forbes* [online]. 2004 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://www.forbes.com/2004/09/16/cz_kb_0916nhl.html

profesionální sportovní ligy v Severní Americe dosud nepotkalo. Jednalo se o první historické zrušení celé sezóny kvůli pracovním sporům.[22]

Vyjednávání bylo složité nejenom díky číslům, o které se lišily návrhy stran, ale také kvůli struktuře, kterou oba dva vyjednavači zastupovali. Gary Bettman zastupoval pozice všech 30 vlastníků klubů a musel prezentovat jejich jednotnost před jeho vyjednávacím protějškem. Složité vyjednávání mezi organizacemi bylo ztíženo interními organizačními tlaky. Některé kluby, zejména ty bohatší, které byly ochotné utrácet za hráče, tlačily na komisaře, aby akceptoval nabídku odborů a ustoupil ze svých nároků. Na druhé straně týmy ve finančních problémech, které výluka vlastně zachránila, doufaly v co nejlepší vyjednané podmínky. Tvrdý platový strop pro ně byl jedinou možností jak vyjít ze ztráty a zachovat si konkurenceschopnost. Bettman si proto ještě před začátkem vyjednávání s odbory prosadil, že podpora 8 vlastníků z 30 je dostatečná pro uzavření kolektivní smlouvy. Díky této dohodě mohl vyvíjet tlak na zbytek majitelů, a tak lépe řídit vnitroorganizační záležitosti. Mohl tak efektivněji prosazovat zavedení platového stropu.

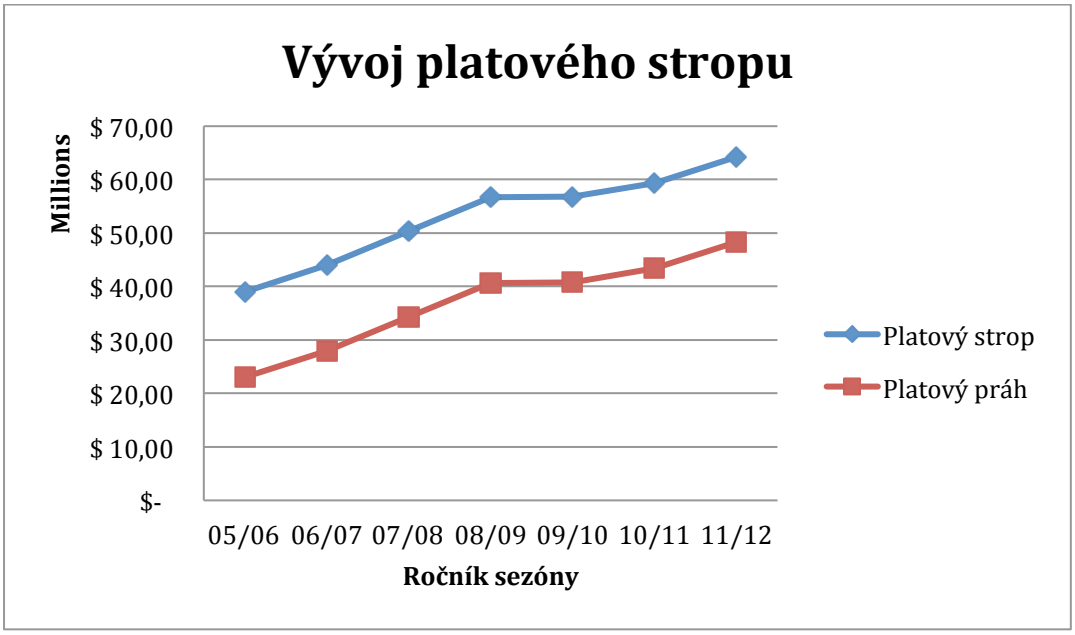
Na druhé straně odbory zastupovaly přes 700 hráčů a díky tomuto počtu byly neshody v rámci organizace rozsáhlejší. Bylo také těžší přijít s návrhem, který by podpořila většina hráčů. Porovnání s ostatními ligami profesionálních sportů: basketbalová a liga amerického fotbalu operuje s platovým stropem, baseballová liga zavedla daň z luxusu. Ve světle těchto komparací byl striktně odmítavý postoj odborů téměř nemožný. Vedení bylo dokonce ze začátků ochotné protrpět dvouletou výluku, aby dosáhlo svého cíle. Avšak změny musely zákonitě nastat, když nárust platů přesáhl 200 % za dobu trvání kolektivní smlouvy. Širší vedení odborů si tuto skutečnost uvědomilo a během vyjednávání bez přítomnosti výkonného ředitele začalo pracovat s vedením ligy na návrhu, který by obsahoval navázaní výše platového stropu na ligové příjmy. Mnoho času bylo věnováno samotnému termínu ligové příjmy. Odbory nechtěly spoléhat na účetnictví ligy a žádaly kontrolní mechanismy. Po několikadenním nepřetržitém vyjednávání bylo dosaženo předběžné smlouvy a o několik dní později, 21. července 2005, byla

[22] V minulosti byli ročníky zrušeny například kvůli světovým válkám, ne však díky rozepřím mezi odbory a majiteli.

smlouva odhlasována 87 % hráčů. Den poté byla dohoda potvrzena ze strany majitelů a výluka byla oficiálně ukončena.

Kolektivní smlouvou z roku 2005 byl zaveden platový strop, navázaný na ligové příjmy. Hráčům bylo garantováno 54 % z tzv. Hockey Related Revenues. V roce 2005 tento strop činil 39 milionů dolarů. Byl zaveden také platový práh, který určuje kolik musí tým nejméně utratit na hráčských platech. Při navázání stropu na ligové příjmy se otevírá možnost pro celkový růst platů v případě prosperity ligy, což se dá považovat za tzv. win win situaci. Následující tabulka ukazuje nárůst platového stropu od doby, kdy byl zaveden. Z těchto reálií vyvozuji, že i přes zavedení platového stropu stále existují tlaky, které v čase umožnily zvýšení platového ohodnocení hráčů.

Tabulka 2 Růst platového stropu v období 2005 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.1 Platový strop a další důsledky vyjednané smlouvy z roku 2005

Zavedením platového stropu se změnily mechanismy vyjednávání. Generální manažer musel nabízet a uzavírat takové kontrakty, aby dokázal pod platovým stropem poskládat celou soupisku. Znamenalo to tedy potřebu šetrnějšího personálního řízení zejména v oblasti kontraktů. Dalším důsledkem

platového stropu bylo rozprostření nejlepších hráčů do celé ligy. Týmy si nemohly dovolit držet několik hvězdných hráčů na soupisce, jelikož by jim nezbylo místo na zbytek kádru. Nejlepší hráči, které čekalo vysoké platové ohodnocení, měli na výběr. Buď zkusit volný trh a zjistit svou reálnou tržní hodnotu, nebo zůstat v týmu, ale akceptovat nižší plat. Hráči, kteří se rozhodli smířit s nižším platem, tak učinili zejména za předpokladu, že klub má šanci v nejbližší době vyhrát Stanleyův pohár. Mimo to je možné pozorovat postupné vyrovnávání výkonů týmů a také odlišný přístup k budování kádru. Místo každoročního honu na hvězdy a nesmyslného rozdávání vysokých kontraktů se vedení klubu soustředí na pečlivé draftování a výchovu vlastního talentu.

Kvůli přesnému vyplácení hráčského platu byl zaveden systém zpožděných plateb, v angličtině nazývaný escrow. Způsob fungování bude popsán v dalších kapitolách. Zároveň byl v součinnosti s odbory vypracován způsob rozdělování příjmů mezi kluby. 10 klubů s nejvyššími příjmy odvádělo peníze do fondu, který se následně přerozděloval mezi 15 týmů s nejnižšími příjmy. V kolektivní smlouvě zůstala garance kontraktů, upraveny nováčkovské smlouvy a všechny hráčské platy byly jednorázově sníženy o 24 %.

Na konci výluky stála tedy nová kolektivní smlouva, ale také celá zrušená sezóna. Některým klubům chybějící ročník a nová kolektivní smlouva pomohla z finančních problémů, pro jiné znamenala promarněný rok, kdy mohly bojovat o Stanleyův pohár. Hráči zase přišli o část svých platů a smlouvání kontraktů dostalo nový rozměr. Není ovšem pochyb, že tato smlouva dokázala přinést stabilitu a kredibilitu Lize, zároveň však může být zrušená sezóna odstrašujícím příkladem neefektivního odborového vyjednávání.

4 Kolektivní smlouva z roku 2012/13

Kolektivní smlouva z roku 2012/13 je výsledkem dlouhého jednání mezi hráčskými odbory a ligou. Nepřináší tak razantní změny, jako byl například platový strop ve smlouvě minulé, nicméně svými úpravami a celkovou povahou upravuje fungování celé ligy. Ve smlouvě jsou upraveny hráčské kontrakty, podmínky pro členství v NHLPA, práva vedení klubů, podmínky pro certifikaci hráčských agentů, pravidla Draftu nebo platové arbitráže. Kolektivní smlouva dále upravuje volný trh s hráči, tréninkové kempy, hráčské náhrady, hráčské limity pro kluby, disciplinární stanovy, penze, výbory, pojištění, hokejová pravidla a platový strop. Dále v ní můžeme najít stanovy týkající se zdraví hráčů, dopingových kontrol nebo pravidla upravující účast hráčů na mezinárodních soutěžích. V současné CBA není zakomponován článek o účasti hráčů na olympijských hrách. Jak vidíme z výčtu obsahu CBA, je kolektivní smlouva dokument, který upravuje fungování a průběh fakticky celé ligy. Je proto mimořádně důležitým dokumentem a zároveň také vysoce komplikovaným. Předtím, než popíšu průběh vzniku a hlavně příčiny změn pravidel a stanov, představím klíčové pojmy, jejich fungování a smysl.

4.1 Vysvětlení klíčových pojmů fungování nové kolektivní smlouvy v NHL

K hlubšímu pochopení procesu vyjednávání a posléze i samotného vlivu kolektivní smlouvy na průběh ligy je nutno proniknout do faktického významu pojmů používaných v kolektivní smlouvě. V předchozích kapitolách byly tyto pojmy používány zevrubně, avšak pro podrobnější analýzu je třeba osvětlit jejich funkce. Mnoho výrazů však nemá český ekvivalent, proto může překlad působit poněkud kostrbatě. Budu se snažit co nejlépe tyto pojmy vysvětlit, aby nedokonalý překlad neměl vliv na porozumění. Při vysvětlování budu respektovat

novou úpravu z kolektivní smlouvy z roku 2013 a poukáži na změny oproti minulé verzi.[23]

4.1.1 Draft, výběry v Draftu, Draftová loterie

NHL draft je každoroční událost, při které si týmy systematicky zamlouvají práva na mladé hráče. Existují pravidla, které omezují hráčskou způsobilost být draftován. Pro hráče hrající v Severní Americe je to věk od 18 do 20 let, pro hráče z Evropy je to věk nad 20 let. Hráči jsou vybíráni jak z juniorských, tak i amatérských a profesionálních lig. Samozřejmostí je nulová zkušenost s NHL. Jakmile je hráč týmem draftován, tento klub získá pro následující 3 roky právo s hráčem podepsat nováčkovský kontrakt. Pokud se tak nestane, hráč může znovu projít draftem nebo se upsat jako volný agent kterémukoliv z týmů.

Draft byl zaveden jako proces distribuce hráčského talentu a také jako překážka při boji o mladé hráče. Nemůže se tedy stát, že jeden tým podepíše smlouvu s většinou perspektivních talentů.

Zvláštní pravidla při určování pořadí draftových výběrů mají za následek omezování herní disparity a pomáhají udržovat soutěžní vyrovnanost Ligy. Pořadí je určeno následovně: Všech 14 týmů, které se uplynulou sezónu nedostaly do play-off, má šanci na první výběr v Draftu, kdy jsou k dispozici všichni, a tím pádem ti nejlepší hráči. Pořadí je v základě seřazeno podle umístění v tabulce na konci sezóny. To znamená, že poslední tým teoreticky vybírá jako první. Avšak zde vstupuje do hry Draftová loterie. To je proces, při kterém se na základě náhody a propočítané uvážené pravděpodobnosti určí majitel prvního výběru. Poslední tým má největší pravděpodobnost (30 %), a ta se postupně snižuje pro další kluby. Pokud první výběr získá jiný než nejhorší tým, tabulka se posunuje o jeden výběr. To znamená, že poslední tým vybírá jako druhý a tak dále, vítěz Stanleyova Poháru pak vybírá jako poslední. Draftová loterie byla zavedena, aby nedocházelo k situacím, kdy týmy schválně prohrávaly zápasy pro zajištění vyššího výběru v Draftu.

[23] Zdrojem těchto informací je, pokud není uvedeno jinak, kolektivní smlouva z roku 2005, kolektivní smlouva z roku 2013 a jejich porovnání.

Každý tým má k dispozici 7 výběrů, což znamená, že draft má 7 kol. Tyto výběry je možno použít jako artikl při výměně hráčů , což se stává velmi často.

4.1.2 Hráčské kontrakty

Hráči se v NHL dělí do několika kategorií, a to podle kontraktů, které mohou uzavřít, nebo procesem vyjednávání, který jsou oprávnění vést. Zde popíšu rozdílné hráčské kontrakty, jejich možnou dobu trvání a výše výplat. Některé změny oproti minulé CBA jsou důsledkem obcházení platového stropu, který je vysvětlen dále.

V NHL existují pouze, jak již bylo v předchozích kapitolách zmíněno, garantované kontrakty. V praxi to znamená, že jakmile je kontrakt podepsán, klub může od smlouvy odstoupit jen v případě tzv. buy-outu. Jinak je hráč oprávněn pobírat plat i v případě dlouhotrvajícího zranění nebo drastického poklesu formy. Tato garance je v porovnání s ostatními profesionálními ligami raritou a tento stav můžeme připsat úspěšnému kolektivnímu vyjednávání.

Buy-out neboli vykoupení ze smlouvy je prováděn za specifických podmínek. Týmy jsou oprávněny hráče vykoupit za určitou částku ze zbývající části kontraktu. Hráči jsou vypláceni dvěma třetinami částky ze zbývající smlouvy po dvojnásobnou dobu trvání zbývajícího kontraktu. Pokud je hráči při vykoupení 26 let a méně je vyplacen pouze jednou třetinou částky. Doba vyplácení však zůstává stejná. Jakmile je hráč vyplacen, určitá částka se stále započítává do platového stropu, avšak tato částka bývá nižší nebo dokonce záporná, což znamená, že toto vyplacení generuje místo pod platovým stropem. Výpočet této výše není pro účely mé práce důležitý.[24] Platový strop a částky do něj započítané budou popsány v dalších částech, jelikož toto téma je velice obsáhlé a zasluhuje si zvýšenou pozornost.

Nováčkovský kontrakt

Nováčkovský kontrakt neboli ETC uzavírá hráč, který byl právě draftován, přichází z Evropy nebo všichni hráči mladší 25 let. Tento kontrakt je upraven dle článku 9 kolektivní smlouvy. Má standardizovanou maximální výšku a to podle roku, kdy byl hráč draftován, nebo roku podpisu v případě, že draftován nebyl. Maximální částka, na kterou je smlouva uzavřena, je stanovena po celou dobu

[24] Případně vysvětleny zde: http://www.capgeek.com/faq/how-do-buyouts-work

trvání nové CBA a činí 925.000 dolarů. Nováčkovská smlouva může mít v sobě zakomponovány dva druhy bonusů ,a to výkonnostní a podpisový. Podpisový bonus je odměna za podepsání kontraktu a v případě nováčkovského kontraktu nesmí překročit 10 % z celkové výplaty po dobu trvání. Výkonností bonusy podléhají velké variabilitě[25], stačí nám však vědět, že celkově nemůžou přesáhnout částku 850.000 dolarů. Další bonusy jsou automaticky zakomponovány v CBA a ty jsou vypláceny v případě výhry individuálními oceněními.

Délka trvání je také omezena, rozdělení nám nejlépe předvede následující tabulka.

Tabulka 3 Omezení nováčkovských kontraktů

Věk v době podpisu	Doba trvání kontraktu
18 – 21	3 roky
22- 23	2 roky
24	1 rok
25+	Bez omezení, nepodléhá ETC[26]

Zdroj: 9.1 b) CBA

Přísné limity na výšku a dobu trvání kontraktu společně s omezením bonusů jsou reakcí na přehnané smlouvy nováčků podepisované pod předešlými kolektivními smlouvami, jak je popsáno v předchozích kapitolách.

Standardní hráčský kontrakt

Standardní hráčské kontrakty neboli SPC již nepodléhají tak přísnému omezení jako nováčkovské, ovšem ve světle kontraktů uzavřených pod minulou kolektivní smlouvou byla jednou z největších priorit limitace smluv. V nové kolektivní smlouvě jsou tedy stanoveny maximální meziroční výkyvy ve velikosti výplaty na maximálně 35 %. Zároveň nejnižší vyplacená částka nesmí být menší než poloviční oproti nejvyšší výplatě v kontraktu.[27] Takto ošetřuje nová CBA hráčské smlouvy, aby zamezila kontraktům, které byly přehnaně lukrativní na

[25] Článek 5 CBA

[26] Pouze pokud hráč odpovídá definici evropského hráče podle článku 8.4 a) v) CBA a má mezi 25-27 lety v době podpisu, omezuje se kontrakt na 1 rok.

[27] Příklad: Hráč uzavře kontrakt na 10 miliónů, další rok nesmí vyplacená částka klesnout/vzrůst o více než 3,5 milionu. Zároveň nejnižší vyplacená částka za dobu trvání kontraktu nesmí klesnout pod 5 miliónů.

začátku trvání a dobíhaly s minimálními částkami. Dále upravují maximální velikost kontraktu na 20 % platového stropu. Dále smlouva upravuje minimální hráčský plat, a to částkou 525.000 $ pro první rok trvání kolektivní smlouvy, každý následující rok toto číslo roste o 25.000 $ až do posledního roku platnosti, kdy činí 750.000 $. Smlouvy se dále dělí na jednocestné a dvoucestné, kdy dvoucestná smlouva znamená, že hráč je vyplácen mnohem menší částkou v případě jeho přeřazení do farmářského týmu.[28]

Délky trvání kontraktu jsou také omezeny, a to maximální délkou 7 let, 8 let v případě, že hráč podepisuje smlouvu se svým současným týmem.

4.1.3 Trh s hráči

Pokud hráč nemá kontrakt, je volným hráčem. Avšak ani tento status neznamená absolutní volnost při vyjednávání s týmy. Kolektivní smlouva rozlišuje dva statusy volného hráče – volný hráč s omezením a volný hráč bez omezení. V této kapitole popíši principy fungování trhu s hráči, jejich výměn a podrobnosti o tzv. retained salary. Napřed ovšem k výše zmíněnému rozdělení.

Volný hráč bez omezení

Hráč se stane volným hráčem neboli UFA bez omezení v případě, že mu skončil po sezóně kontrakt a:

- dosáhl věku 27 let nebo odehrál 7 ročníků v NHL
- dosáhl věku 25 let a má 3 roky odehrané v NHL a zároveň odehrál méně než 80 zápasů (28 pro brankáře)

Automaticky se hráčem bez omezení stává hráč vykoupený ze smlouvy, nebo pokud mu vypršel kontrakt a neobdržel závaznou nabídku k vyjednávání o smlouvě k určitému datu stanovenému v CBA. Tito hráči mohou vyjednávat o možnosti angažmá s kterýmkoliv z 30 týmů a jejich původní tým neobdrží žádnou kompenzaci v případě změny působiště.

Volný hráč s omezením

Volným hráčem s omezením neboli RFA se stává hráč zpravidla po vypršení svého nováčkovského kontraktu, nesplňuje-li zároveň některou z výše

[28] Každý tým má farmářský tým, neboli B-mužstvo, kde probíhá rozvoj mladíků, kteří nejsou ještě připraveni pro hru v NHL. Za určitých okolností se zde přeřazují hráči, nebo naopak se z farmy povolávají hráči do prvního mužstva.

uvedených podmínek pro status UFA. Pro zachování práv na hráče, musí kluby do určitého data nabídnout kvalifikační nabídku minimálně stejné výše jako předchozí kontrakt.[29] Tito hráči pak mohou jednat pouze s klubem, který vlastní jejich práva.

Pokud hráči nedostanou kvalifikační nabídku včas nebo vůbec, otevírá se prostor pro další týmy. Kluby, které mají zájem o konkrétního RFA, mu předloží tzv. offer sheet. Jedná o návrh kontraktu ze strany jiného klubu. Hráč může tuto nabídku akceptovat a v tom případě pak stojí jeho původní klub před rozhodnutím. Jednou možností je tuto nabídku dorovnat, hráč potom zůstává v týmu a podmínky jeho kontraktu jsou totožné s offer sheet. Pokud se klub rozhodne nechat tohoto hráče odejít, odmítne dorovnat nabídku. Avšak na rozdíl od minulosti, kdy kluby nedostaly za hráče v tomto případě žádnou kompenzaci, mají nárok, podle výše kontraktu, na určité vyrovnání ve formě výběru v Draftu.[30]

Hráči se statusem RFA mají v případě neshod o výši kontraktu právo na platovou arbitráž. Arbitráž upravuje článek 12 CBA. Ve zkratce se jedná o stanovení výše kontraktu nezávislými arbitry. Po stanovení výše smlouvy arbitrem má klub právo od smlouvy odstoupit, pokud je hodnota kontraktu ohodnocena nad 3,5 milionu dolarů do 48 hodin. Jinak je výsledek arbitráže pro klub závazný.

Hráčské výměny a salary retainment

Předmětem výměn mezi kluby jsou samotní hráči, práva na nepodepsané hráče a výběry v draftu. Generální manažeři mezi sebou z různých důvodů mění tyto artikly dle svého uvážení a dle potřeb týmu. Ať už se jedná o krátkodobé posílení kádru, zajištění budoucnosti týmu nebo z osobních důvodů hráčů. Překážkou pro výměnu hráče je tzv. no-trade klauzule, která, pokud ji kontrakt obsahuje, zabraňuje výměně. Může být v různých podobách, ať už plná nebo částečná.[31] Výměny hráčů za peníze nejsou pod kolektivní smlouvou dovoleny.

Novinkou v kolektivní smlouvě z roku 2012-13 je možnost se při výměně hráče zavázat platit určitou částku z jeho platu. To se nazývá salary retaiment,

[29] Podrobné podmínky pro kvalifikační nabídky stanoveny v článku 10.3 CBA

[30] Přesné kompenzace upraveny v článku 10.4 CBA

[31] Plná no-trade klauzule brání jakékoliv výměně hráče, pokud k ní sám nezvolí. Částečná klauzule může například znamenat, že hráč může dodat seznam týmu, do kterých chce být vyměněn.

neboli rozložení platu. Pod starou kolektivní smlouvou se tato možnost nevyskytovala a byla zavedena v reakci na obrovské kontrakty, které spolu s poklesem formy hráče, nebyl nikdo ochoten akceptovat. Pokud má tedy tým o hráče zájem, ale například mu nechce vyplácet celý plat, může se s prodávajícím týmem dohodnout o rozložení platu. Tým, který se hráče vzdal a souhlasil s rozložením, bude tedy platit určitou část platu, zbytek zaplatí tým, který hráče dostal.

Volný trh s hráči

Cest jak získat hráče je spousta, ať už se jedná o Draft a následný rozvoj nebo při výměně. Další z možností je podepsat tohoto hráče, jakmile mu vyprší smlouva. Jak bylo již zmíněno, volní hráči, ať již s omezením nebo bez, jsou často subjekty návrhů kontraktů. Tyto kontrakty se mohou za určitých podmínek akceptovat, a to následně znamená přesun hráčů mezi týmy. V případě podpisu RFA nastává vyrovnání mezi kluby. Avšak v případě UFA se žádné kompenzace nevyrovnávají. Volní hráči bez omezení jsou každoročně k mání od 1. července, kdy se otevírá volný trh. Týmy poté předkládají své nabídky a hráči si vybírají nová působiště. Tento proces se v NHL nazývá Free agency.

4.1.4 Platový strop a Hockey Related Revenues

Platový strop, anglicky salary cap, byl do NHL zaveden po výluce v roce 2005. Jedná se maximální částku, kterou týmy mohou v průběhu sezony vyplatit svým hráčům. Ačkoliv se jedná o tzv. tvrdý strop, což znamená, že týmy jej nesmí překročit[32], jeho každoroční výše se mění. Jeho výška je totiž pevně navázána na tzv. Hockey Related Revenues neboli hokejové příjmy ligy.

Hockey Related Revenues

Hokejové příjmy ligy neboli HRR jsou všechny peníze, které plynou NHL z důsledku hraní samotných zápasů. Počítají se tedy mezi ně například příjmy z prodeje lístků, suvenýrů nebo vysílacích práv, pronájmu luxusní boxů, sponzoringu, parkovacích poplatků u arény nebo prodeje občerstvení. CBA obsahuje v článku 50.1 neúplný výčet všech příjmů, které se započítávají do HRR. Liga však používá k výpočtu platového stropu čisté příjmy. To znamená, že týmy

[32] Za určitých okolností je povoleno být nad stropem, jedná se však o nestandardní situace jako například zranění hráčů nebo výplaty výkonnostních bonusů.

si odepisují náklady na vrub těchto příjmů. Mezi náklady, v CBA definované jako Direct costs, patří jakákoliv činnost, která vede k zvýšení HRR v budoucnosti. Přesný výčet a výpočet HRR byl jedním z problému při vyjednávání nové smlouvy. Obavy NHLPA o změně definice HRR, která by znamenala snížení reálného podílu hráčů, vedly k dohodě o vzájemné kontrole ligového účetnictví. HRR dále neobsahují například poplatky za rozšíření ligy, které by platily nově příchozí týmy. Příjmy z finančních operací ligy nebo z pokut se také do HRR nezapočítávají. NHLPA nakonec s definicí souhlasila a otevřela prostor k dalšímu vyjednávání.

Výška platového stropu je tedy navázána na HRR. To garantuje hráčům podíl na příjmech ligy. Výpočet probíhá následovně: Liga odhadne na základě účetnictví z minulého roku pravděpodobnou výšku HRR. 50 % z této částky, což je domluvený podíl hráčů v nové CBA, stanoví středový bod. Platový strop je stanoven na 15 % nad středovým bodem, platový práh je vypočítán na 15 % pod středovým bodem. Zároveň musí být rozdíl mezi stropem a prahem mezi 16 a 28 miliony dolarů.

Jak vidíme, HRR jsou skutečně velmi důležitou záležitostí, a proto jim byla i během vyjednávání věnována zvýšená pozornost. Výška platového stropu je cesta, jak NHL garantuje tzv. cost certainity, což znamená záruky pro majitele týmů. Tým vždy musí utratit nejméně částku, která se rovná platovému prahu, a zároveň nesmí vydat na platy hráčů více než je platový strop. NHL tak přispívá k soutěžní vyrovnanosti a udržení konkurenceschopnosti všech týmů.

Cap hit

Cap hit je částka, kterou se každý hráč započítává do výšky platového stropu. Součet cap hitů všech hráčů na soupisce musí být v rozmezí stanoveném platovými omezeními. Hráčův cap hit je počítán jako aritmetický průměr z výšky výplat během doby trvání kontraktu. Podmínky nové CBA, popsané v kapitole zabývající se hráčskými kontrakty, byly zavedeny v reakci na obcházení platového stropu pod minulou kolektivní smlouvou.

4.1.5 Escrow

Protože se platový strop počítá z odhadu HRR na právě probíhající sezónu, musí existovat mechanismus, který zaručí vypořádání příjmů podle

dohodnuté částky. Jelikož jsou hráči vypláceni v průběhu sezóny a údaje o příjmech ligy jsou k dispozici až po skončení ročníku, byly v CBA zavedeny zpožděné platby, neboli escrow. Hráči během sezóny odvádějí část ze svých platů do speciálního fondu. Zde jsou peníze uloženy a čekají na konečné vypořádání mezi ligou a hráči. Jakmile jsou údaje k dispozici, peníze z tohoto fondu se rozdělí. Pokud jsou reálné příjmy nižší než byly očekávány, peníze z tohoto fondu se rozdělí mezi vlastníky klubů. V tomto případě totiž hráči by dostali více, než byl jejich podíl z HRR. Pokud ovšem příjmy ligy překonaly očekávání, peníze z fondů plus úroky jdou do rukou hráčů. Jedná se tedy o vyrovnávací systém, který je vyžadován způsobem fungování platového stropu.

4.1.6 Dělení příjmů

Dělení příjmů ligy neboli revenue sharing je způsob přerozdělování příjmů mezi kluby, protože ne všechny kluby jsou situovány v hokejově atraktivních městech a mají problémy se ziskovostí. NHL ve spolupráci s NHLPA již do minulé kolektivní smlouvy zakomponovaly článek o dělení příjmů. V nové CBA však doznal jistých změn. Vznikl výbor, zabývající se rozdělením příjmů a jejich alokací mezi týmy. V minulé kolektivní smlouvě byly stanoveny přísná pravidla pro dostupnost pomoci. Vznik tohoto výboru, společně s uvolněním pravidel, by měl pomoci týmům s nižšími příjmy se zachováním konkurenceschopnosti. Je v pravomoci výboru upravovat vyplacené částky a dotovat smysluplné projekty. Celková částka, která je k dispozici pro dělení příjmů, se počítá jako HRR vynásobené koeficientem.[33] V současné době, pod novou CBA, je fond pro dělení příjmů financován z 50 % 10ti nejvýdělečnějšími kluby. Další peníze jsou přiváděny díky plošné dani z prodeje lístků na play-off, která činí 35 %. Pokud peníze odvedené na základě daně nestačí, je zbytek fondu financován z finančních operací ligy.

Týmům jsou peníze distribuovány na základě rozhodnutí výboru, ale také v závislosti na určitých faktorech, mezi které patří například malá návštěvnost. V minulé kolektivní smlouvě byly týmy situované ve městech s velkým potencionálem znevýhodňovány při rozdělování příjmů. Avšak eliminace těchto

[33] Podrobná úprava v článku 49 CBA.

pravidel, společně s individuálním posuzováním situace, umožnila efektivnější správu fondu.[34]

4.2 Pozadí kolektivního vyjednávání o nové smlouvě

Během let 2005 a 2012 vzrostly ligové příjmy z 2,2 miliardy dolarů až na 3,3 miliardy dolarů. Zároveň se však během stejného období zvýšily průměrné hráčské platy z 1,4 milionu dolarů na 2,1 milionu dolarů. Stejně tak rostl podíl hráčů na HRR, jenž na konci roku 2012 činil již 57 %. Liga vyjednala prodej televizních práv americké celonárodní televizi NBC za 1,9 miliardy dolarů a podstatně tak přispěla ke zvýšení příjmů. Avšak největší část příjmů samotných týmu je generována v místě jejich působení, ať již se jedná o prodej vstupenek nebo lokálně nasmlouvané televizní kontrakty.[35] Proto nelze automaticky spojovat prosperitu ligy jako celku s prosperitou jednotlivých týmů.

Struktura umístění týmů NHL, jak již bylo v předchozích kapitolách naznačeno, nezaručuje stejné výchozí podmínky. Studie časopisu Forbes [36] spočítala, že pouze 3 týmy (Toronto Maple Leafs, New York Rangers, Montreal Canadiens) generují 80 % veškerých příjmů. Jedná se o týmy dobře situované v oblastech, kde má hokej tradici a zároveň dostatečně velkou fanouškovskou základnu. Zároveň studie poukázala na fakt, že v roce 2012 bylo ve ztrátě 13 týmů. Geografické rozmístění a s ním výhoda většího trhu zvýhodňuje některé týmy, zejména na severu USA a v Kanadě. Poptávka v některých amerických státech je natolik velká, že dokáží udržet i více týmů. V Kalifornii i v blízkém okolí New Yorku najdeme rovnou tři týmy. Některé profitují více na úkor ostatních, avšak případné ztráty nejsou tak marginální. Například Kalifornii tedy můžeme považovat za místo, kde se hokej uchytil. Ne všude se ale rozšiřování

[34] HOAG, Dirk. 2013 NHL CBA: New Revenue Sharing Program Could Help the Nashville Predators. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.ontheforecheck.com/2013/6/7/4406482/2013-nhl-cba-revenue-sharing-program-explained

[35] The hockey lockout of 2012 labour review. *Bureau of labor statistics, červenec 2013* Dostupný z :http://www.bls.gov/opub/mlr/2013/article/the-hockey-lockout-of-2012-1.htm

[36] OZANIAN, Mike. The NHL's Most Valuable Teams. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://www.forbes.com/sites/mikeozanian/2013/11/25/the-nhls-most-valuable-teams/

ligy v minulých letech setkalo s takovým úspěchem. Měřitelný finanční úspěch ukazuje na problémy klubů sídlících na jihu USA. Klub Phoenix Coyotes, situovaný v Arizoně, dokonce vyhlásil bankrot a byl nucen dočasně přejít po správu ligy.

Jak lze z výše nastíněné situace předpokládat, ekonomická témata budou primárním předmětem vyjednávání. Silná ekonomická disparita, umocněna rostoucími hráčskými platy, vyžaduje řešení ze strany majitelů klubů. Dalším faktorem, přispívajícím ke komplexnosti vyjednávání, je problematika hráčských smluv. Díky předchozí kapitole již známe strukturu hráčských kontraktů, avšak tyto změny a pravidla nebyly dány do kontextu. O to se pokusím v následujícím odstavci.

Kolektivní smlouva z roku 2005 zavádí institut platového stropu. V NHL tato novinka vyžaduje adaptaci na omezené prostředky, které může tým utratit za hráče. Každý hráč má tzv. cap hit, což je částka, kterou ukrajuje z platového stropu. Způsob výpočtu je popsán v předchozí kapitole. Aby si týmy udržely nebo přitáhly hvězdné hráče, začaly uzavírat kontrakty se specifickou strukturou. Tyto kontrakty byly tzv. front loaded, což znamená, že nejvyšší částky byly vyplaceny ze začátku kontraktu, spolu s vysokými podpisovými bonusy. Další roky kontraktu byly již méně lukrativní, až klesly například jen na 1 milion dolarů. Tyto kontrakty byly uzavírány na několik let, počítalo se, že hráč již dohraje svou kariéru pod tímto kontraktem. Protože se však cap hit počítá z průměru vyplacených částek, hráč neukrajoval z platového stropu zdaleka tolik, kolik dostával vyplaceno.[37] Pokud byl kontrakt navíc uzavřen před dovršením 35 let věku hráče, po ukončení kariéry by cap hit zmizel úplně. Toto faktické obcházení platového stropu mělo za následek eskalaci výše kontraktů. Je paradoxem, že front loaded kontrakty, které byly dříve běžnou praxí pro majitele, se během vyjednávání o nové CBA staly záležitostí, kterou chtěli majitelé nejvíce regulovat. Prostor k vyjednávání se otevírá v roce 2012, kdy končí platnost staré kolektivní smlouvy.

[37] Viz příloha 1, příklad kontraktu Ilyi Kovalchuka z roku 2010

4.3 Průběh vyjednávání a výluka sezony 2012-13

Vztah vyjednávacích partnerů, Donalda Fehra a Garyho Bettmana, je v silném kontrastu s koluzivním vyjednáváním ze začátku fungování hokejových odborů při NHL. Vztahy z minulosti, kdy Fehr vedl stávku odborů baseballové ligy, a Bettman, bývalý zaměstnanec advokátní kanceláře zastupující baseballovou ligu, přispěli k atmosféře vyjednávání. Samotné vyjednávání započalo 29. června, kdy liga překládá finanční údaje a uvádí několik klíčových bodů k projednávání. Během následujících dnů jsou na pořadu dne záležitosti týkající se zdraví hráčů, penzí a disciplinárních trestů.[38]

První návrh předložila liga 13. července. Navrhuje v něm snížení hráčského podílu na HRR na 43 % spolu s redefinicí samotných HRR. O měsíc později, 13. srpna přicházejí odbory s protinávrhem. Hráči jsou ochotni se vzdát určitého podílu na HRR, avšak pouze na omezenou dobu. Dále toto snížení podmiňují rozšířením sdílení příjmů. Avšak strany jsou stále vzdáleny kompromisu, a tak 15. srpna je oficiálně vyhlášen začátek výluky.

Po zrušení prvních zápasů základní části sezóny přichází Liga s překvapivým návrhem. Navrhuje rozdělení Hockey Related Revenues na polovinu. Avšak v důsledku tohoto návrhu vyvstává otázka garance současných kontraktů. Zároveň Liga souhlasila s rozšířením sdílení příjmů mezi kluby a navýšila dělenou částku na 200 milionů dolarů. Jednalo se opět o kompromis, jelikož odbory požadovali fond o velikosti 240 milionů dolarů. Odbory tuto nabídku odmítly, jelikož dle jejich propočtů by hráči přišli o 12 % ze svých současných kontraktů, což by znamenalo ztrátu přibližně 1,6 miliardy dolarů během 6 let. Liga podle nich v návrhu negarantovala stávající smlouvy. NHLPA si zároveň žádala záruky na dorovnání hráčských kontraktů. Tento proces nazývaný v zahraničí jako „make whole“ má zaručit stejné výše výplat hráčů, i když se jejich podíl zmenší. Obě dvě strany přišly se svými výpočty ohledně

[38] CBA TALKS TIMELINE. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.tsn.ca/nhl/feature/?id=9678

dorovnání. Liga predikovala částku 211 milionů dolarů, odbory chtěly zaručit 393 milionů dolarů na dorovnání. [39]

Otázka dorovnání hráčských platů se stala významnou překážkou při vyjednávání i přesto, že rozdělení 50/50 bylo schůdné pro obě strany. Vzhledem k malému posunu v jednání se k vyjednávání připojila i Federální prostřednická a smírčí služba s personálním osazením stejným, jako v případě minulé výluky. Avšak toto snažení přišlo vniveč, jelikož FMS opustila jednání po 2 dnech. Dalším problémem bylo omezení hráčských smluv. Majitelé původně navrhovali maximálně 5 leté smlouvy s výší výplaty v každém roce stejné a eliminaci podpisových bonusů. Tato omezení byla reakcí na obcházení platového stropu v minulých letech. Těsně před výlukou však majitel klubu Minnesota Wild podepsal 2 hráče k identických smlouvám. Tato jedna 13 letá front loaded smlouva měla celkovou hodnotu 98 milionů.[40] Jedná se o typické obcházení platového stropu, kterému chce sama Liga, a tím pádem majitelé zabránit. Ve světle těchto smluv bylo z pohledu fanoušků těžké brát majitele vážně. Liga však pevně trvala na omezení smluv na 5 let. I přes blížící se možnost kompromisu výluka nekončila.

4.3.1 Právní nátlak

S rostoucí frustrací na obou stranách započala bitva o výsledek vyjednávání mimo kanceláře NHL. Odbory se rozhodly přiblížit konci výluky právní cestou. Po vzoru svých protějšků z jiných profesionálních sportovních soutěží v USA, chtěli hráči napadnout ligu na základě antimonopolních zákonů. Shermanův zákon z roku 1980 zakazuje monopolní chování organizací a v důsledku tohoto chování umělé udržování platů.[41]Na základě toho zákonu by mohli hráči jednotlivě žalovat NHL za monopolní chování. Zároveň jsou dle

[39] ADLER, Peter. Vstřícnost NHLPA lize nestačila. [online]. 2012 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.nhl.cz/index_tisk.php?id=30123

[40]BURNSIDE, Scott. Zach Parise, Ryan Suter to Wild. [online]. 2012 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://espn.go.com/nhl/story/_/id/8127442/free-agents-zach-parise-ryan-suter-sign-minnesota-wild

[41] The hockey lockout of 2012 labour review. *Bureau of labor statistics, červenec 2013* Dostupný z : http://www.bls.gov/opub/mlr/2013/article/the-hockey-lockout-of-2012-1.htm

tohoto zákona v případě výhry oprávněni ke trojnásobným náhradám. Předpokladem této antimonopolní žaloby je decertifikace odborů. 14. prosince započaly přípravy k této decertifikaci. Odbory hlasovaly o tzv. zrušením zájmu o vyjednávání. Výkonný výbor NHLPA tedy po hlasování získat mandát pro zrušení zájmu o vyjednávání a tím pádem prostor pro decertifikaci odborů. Tím by byly splněny podmínky pro antimonopolní žalobu.

Ve stejný den jak odbory hlasovaly o zrušení zájmu o vyjednávání, podala NHL hromadnou žalobu v reakci na možnou antimonopolní žalobu od hráčů. Smyslem této žaloby bylo ustanovení právnosti výluky. Současně podala NHL stížnost k Národní radě odborových záležitostí. Předmětem této stížnosti byly připomínky k vyjednávání s NHLPA, především tedy, že odbory nejednají v dobré víře, jak je vyžadováno zákonem. Stejné kroky podnikly také další profesionální americké soutěže tváří v tvář hrozně stejné žaloby.

4.3.2 Výsledky jednání

Hrozba antimonopolní žaloby společně s krátícím se časem potřebným k záchraně sezóny pomohla k dohodě o nové kolektivní smlouvě. Po vyjednáváních, která trvala celou noc, byla 6. ledna podepsána předběžná smlouva. Ústředními body této smlouvy bylo snížení hráčských podílů na 50 %, zároveň však budou existující kontrakty garantovány v plné výši. Hráči dostanou v průběhu tří let částku 300 milionů dolarů kvůli kompenzaci za snížený podíl. Tato kompenzace byla dohodnuta k dorovnání hráčských smluv. Smlouva byla uzavřena na 10 let s možností odstoupení po 8 letech. Platový strop bude v první sezóně uměle držen na 70 milionech, v dalších letech již bude vypočítán podle HRR. V rámci nové kolektivní smlouvy v reakci na snižování stropu je každému týmu povoleno vykoupit 2 hráče z jejich platné smlouvy bez započítání cap hitu. Byly omezeny výkyvy ve vyplacených částkách, zavedeny limity na délku trvání kontraktů. Platová arbitráž a pravidla free agency zůstaly nezměněny. Otázka účasti na olympijských hrách v roce 2014 zůstala nevyřešena a je předmětem dalšího vyjednávání.

Následkem zrušení části sezóny vyčíslila liga své ztráty na 2 miliardy dolarů. Hráči přišli o zhruba 800 milionů v platech.[42] Při zpětném pohledu po 2 ročnících odehraných pod touto kolektivní smlouvou je vidět, že liga je nyní na správné cestě za prosperitou. V roce 2013 uzavřený kontrakt na televizní práva v hodnotě 5,2 miliard dolarů to jen potvrzuje.[43] Předběžné výsledky ze zkrácené sezóny a následující plné ukazují, že dojde ještě k dalšímu zvýšení příjmů. Celkové příjmy za jednu sezonu jsou odhadovány na 4,1 miliardy dolarů.[44] V návaznosti na rekordní příjmy je očekáváno i zvýšení platového stropu, což znamená i větší výplaty pro hráče. Avšak prvotní snížení stropu mělo za následek nepodepsání mnohých veteránů a ukončení jejich kariér.

[42] FARBER, Michael. The Case For ...expanded Playoffs. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://sportsillustrated.cnn.com/vault/article/magazine/MAG1206751/index.htm

[43]RUSH, Curtis. NHL signs 12-year TV, Internet deal with Rogers; CBC keeps 'Hockey Night in Canada'. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://www.thestar.com/sports/hockey/2013/11/26/nhl_signs_12year_broadcast_deal_with_rogers_cbc_keeps_hockey_night_in_canada.html

[44]STUBIDS, Brian. Report: What lockout? NHL expects $2.4 billion in revenue this season. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:http://www.cbssports.com/nhl/eye-on-hockey/21805111/report-what-lockout-nhl-expects-24-billion-in-revenue-this-season

Závěr

Konflikty v pracovně právních vztazích se vyskytují ve všech odvětvích lidské činnosti. Ne vždy se však jedná o velice komplexní proces, který ovlivní mnoho lidí. Přítomnost odborů při vyjednávání pracovních podmínek může být žádoucí s pozitivním efektem při dosažení požadovaných cílů, stejně jako jeho absence může vést k monopolizaci práce a pracovních příležitostí. V případě kolektivního vyjednávání v oblasti profesionálních sportů se jedná o vysoce specifické problémy, které si žádají komplexní řešení. Mnoho faktorů, přispívajících ke složitosti této problematiky, vytváří tlak na účastníky těchto sporů. V případě odborového vyjednávání nejde vždy jen o peníze, avšak finanční záležitosti bývají hlavním bodem těchto sporů. V mé práci, která se zabývá kolektivním vyjednáváním v NHL, se pokouším analyzovat hlavní body vyjednávání, osvětlit kritické předměty sporu a vyhodnotit vliv řešení na fungování samotné ligy.

Kolektivní vyjednávání má za cíl najít společná řešení mezi zaměstnanci, reprezentovanými odborovými asociacemi, a vedením společnosti. V případě kolektivního vyjednávání v oblasti sportovního práva se jedná o složitý proces, který vyžaduje přesné řešení. Abychom pochopili zájmy a cíle jednotlivých účastníků vyjednávání, je třeba znát vlastnickou a řídící strukturu společnosti. Proto se v první kapitole věnuji představení samotné ligy. V tomto případě, kdy se jedná o nadnárodní společnost operující na velkém území, je nutné vzít v potaz její specifickou skladbu, která je tvořena samotnými týmy.

Pokud chceme porozumět současné situaci, je žádoucí znát historii dané problematiky. V případě kolektivního vyjednávání v NHL se tedy jedná o problematiku minulých sporů. V kapitolách věnované odborové organizaci a vyjednáváními, které se za její součinnosti odehráli, věnuji zvýšenou pozornost zejména příčinám minulých výluk a stávek. Vzhledem k dostupnosti relevantních dat k těmto ukončeným pracovním konfliktům, je na místě analyzovat efektivnost jejich řešení. Opatření zavedená v reakci na kritické problémy, se kterými se odbory a liga potýkaly v minulosti, doposud ovlivňují fungování soutěže a v případě neefektivních řešení vytvářejí podmínky pro další spory. Jako příklad můžeme uvést eskalaci hráčských kontraktů v průběhu trvání minulých

kolektivních smluv. Nedokonalá řešení a mezery ve vyjednaných podmínkách slouží jako poučení pro další vyjednávání, zároveň však tyto mezery vytváří prostor pro další neshody. Jestliže není problém vyřešen, obyčejně opět vyvstane a bude v zájmu jednajících stran jej odstranit. Ovšem v případě kolektivního vyjednávání, kdy jsou zisky jedněch realizovány na úkor ztrát druhých, se otevírá prostor pro nekalé praktiky. I když v moderní době tyto praktiky nejsou tak běžné, je nutné je znát a vyvarovat se jich.

Přímé důsledky minulých výluk se odráží v současné podobě ligy. Zejména se jedná o zavedení platové stropu, jež limituje výdaje na hráče. Jsou zde samozřejmě další faktory, ovlivňující běh ligy. Ať se již jedná o tržní nevyrovnanost nebo nedokonalá pravidla pro vytváření kontraktů. V poslední kapitole se věnuji mimo jiné představení důležitých pojmů pro pochopení fungování kolektivní smlouvy a následného dopadu na průběh soutěže. Alespoň povrchní chápání těchto pojmů je předpokladem pro porozumění příčin výluky z roku 2012, které v této kapitole nastiňuji. Ekonomická a geografická disparita jsou pouze jedny z původů problémů.

Vzhledem k již hotové podobě nové kolektivní smlouvy můžu představit průběh a výsledky jednání mezi stranami. Výluka, která způsobila ztráty jak NHL, tak hráčům, je u konce a podle posledních zpráv neměla příliš negativní dopady na povýlukové celkové příjmy ligy. Mechanismy zakomponované v CBA mají srovnávat již zmíněnou disparitu a vzhledem k teprve nedávnému ukončení není možné analyzovat tuto konkrétní část smlouvy. V nadcházejících letech je však žádoucí tuto analýzu provést, neboť trvání nové kolektivní smlouvy je opět omezeno a je možné, že ačkoliv některé problémy byly vyřešeny, problematika sdílení příjmů a jejich následná distribuce si vyžádá složitá jednání.

Seznam odborné literatury

Knižní zdroje

[1] BENJAMIN M. SELEKMAN, By Benjamin M.Sylvia K. *Problems in labor relations*. 3d ed. New York: McGraw-Hill, 1964. ISBN 00-705-6083-8.

[2] CRUISE, David a Alison GRIFFITHS. *Net worth: exploding the myths of pro hockey*. New York: Viking, 1991, 391 p. ISBN 06-708-3117-4.

[3] EDGE, Marc. *Red line, blue line, bottom line: how push came to shove between the National Hockey League and its players*. Vancouver, B.C.: New Star Books, 2004, xvi, 160 p. ISBN 15-542-0011-3.

[4] HOLZMAN, Morey a Joseph NIEFORTH. *Deceptions and doublecross: how the NHL conquered hockey*. Tonawanda, NY: Dundurn Press, c2002, 392 p. ISBN 15-500-2413-

[5] SANDOR, Steven. *The battle of Alberta: a century of hockey's greatest rivalry*. Victoria [B.C.]: Heritage House Pub, 2005. ISBN 18-949-7401-8.

Odborné články

[6] *Collective Bargaining Agreement*. New York, 2013. Dostupné z: http://cdn.agilitycms.com/nhlpacom/PDF/NHL_NHLPA_2013_CBA.pdf

[7] *Collective Bargaining Agreement*. New York, 205. Dostupné z: http://www.nhl.com/cba/2005-CBA.pdf

[8] LEVITT JR., Arthur. NHL. *The Levitt Report*. New York, 2004. Dostupné z: http://www.nhl.com/nhlhq/cba/archive/levitt/levittreport.pdf

[9] The hockey lockout of 2012 labour review. *Bureau of labor statistics, červenec 2013* Dostupný z : http://www.bls.gov/opub/mlr/2013/article/the-hockey-lockout-of-2012-1.htm

[10] Ústava NHL. Dostupné z: http://www.bizofhockey.com/docs/NHLConsitution.pdf

Internetové zdroje

[11] ADLER, Peter. Vstřícnost NHLPA lize nestačila. [online]. 2012 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.nhl.cz/index_tisk.php?id=30123

[12] BADENHAUSEN, Kurt. NHL Face-Off: Players Vs. Owners. *Forbes* [online]. 2004 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.forbes.com/2004/09/16/cz_kb_0916nhl.html

[13] BURNSIDE, Scott. Zach Parise, Ryan Suter to Wild. [online]. 2012 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://espn.go.com/nhl/story/_/id/8127442/free-agents-zach-parise-ryan-suter-sign-minnesota-wild

[14] CBA TALKS TIMELINE. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.tsn.ca/nhl/feature/?id=9678

[15] FARBER, Michael. The Case For ...expanded Playoffs. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://sportsillustrated.cnn.com/vault/article/magazine/MAG1206751/index.htm

[16] HOAG, Dirk. 2013 NHL CBA: New Revenue Sharing Program Could Help the Nashville Predators. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.ontheforecheck.com/2013/6/7/4406482/2013-nhl-cba-revenue-sharing-program-explained

[17] Hockey History: The First NHL Strike. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://proicehockey.about.com/od/history/a/billy_burch.htm

[18] LAPOINTE, JOE. HOCKEY; N.H.L. and Union Face Off. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/1992/02/25/sports/hockey-nhl-and-union-face-off.html

[19] LAPOINTE, JOE. Hockey; Puck Stops Everywhere as Players Go on Strike. [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/1992/04/02/sports/hockey-puck-stops-everywhere-as-players-go-on-strike.html

[20] NHL dropped the puck 91 years ago. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nhl.com/ice/news.htm?id=398815

[21] OZANIAN, Mike. The NHL's Most Valuable Teams. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.forbes.com/sites/mikeozanian/2013/11/25/the-nhls-most-valuable-teams/

[22] RUSH, Curtis. NHL signs 12-year TV, Internet deal with Rogers; CBC keeps 'Hockey Night in Canada'. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z:

http://www.thestar.com/sports/hockey/2013/11/26/nhl_signs_12year_broadcast_deal_with_rogers_cbc_keeps_hockey_night_in_canada.html

[23] SANDOMIR, RICHARD. Cable Company's Ambition for a Network Proves a Salvation for the N.H.L. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2005/08/19/sports/hockey/19sandomir.html?_r=2&scp=4&sq=NHL+on+ABC&st=nyt&oref=slogin&.

[24] SANDOMIR, RICHARD.Gary Bettman Becomes N.H.L.'s Lightning Rod. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/1994/10/01/sports/hockey-gary-bettman-becomes-nhl-s-lightning-rod.html

[25] STUBIDS, Brian. Report: What lockout? NHL expects $2.4 billion in revenue this season. [online]. 2013 [cit. 2014-05-25]. Dostupné z: http://www.cbssports.com/nhl/eye-on-hockey/21805111/report-what-lockout-nhl-expects-24-billion-in-revenue-this-season

[26] WHY THE NHL LOCKOUT WON'T CANCEL THE 2012-2013 SEASON. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z : http://nhlnumbers.com/2012/10/1/why-the-nhl-lockout-wont-cancel-the-2012-2013-season

Seznam tabulek

Tabulka 1 Průměrný plat v NHL porovnaný s průměrným platem v Kanadě.....23
Tabulka 2 Růst platového stropu v období 2005 – 2012.....26
Tabulka 3 Omezení nováčkovských kontraktů.....31

Seznam příloh

Příloha 1 Příklad front loaded kontraktu Ilyi Kovalchuka.....50

Přílohy

Příloha 1 Příklad front loaded kontraktu Ilyi Kovalchuka

Sezóna	Plat	Cap hit
2010-11	$6,000,000	**$6,666,667**
2011-12	$6,000,000	**$6,666,667**
2012-13	$11,000,000	**$6,666,667**
2013-14	$11,300,000	**$6,666,667**
2014-15	$11,300,000	**$6,666,667**
2015-16	$11,600,000	**$6,666,667**
2016-17	$11,800,000	**$6,666,667**
2017-18	$10,000,000	**$6,666,667**
2018-19	$7,000,000	**$6,666,667**
2019-20	$4,000,000	**$6,666,667**
2020-21	$1,000,000	**$6,666,667**
2021-22	$1,000,000	**$6,666,667**
2022-23	$1,000,000	**$6,666,667**
2023-24	$3,000,000	**$6,666,667**
2024-25	$4,000,000	**$6,666,667**

Zdroj: CONTRACT HISTORY Ilya Kovalchuk. [online]. [cit. 2014-06-09]. Dostupné z: http://www.capgeek.com/player/339